

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro
Operator cu caracter personal nr.11375

**HOTĂRÂREA NR. 28
din data de 14.01.2015.**

Dosar nr. 276/2014

Petiția nr. 2950.28.04.2014

Petent: Fundația "Jules Verne".

Reclamat: Ministerul Educației Naționale

Obiect: acordarea de „finanțări de bază” de către stat, conform legislației în vigoare, doar unităților școlare din învățământul de stat, nu și celui privat.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților.

I.1.1 Fundația "Jules Verne" prin reprezentant legal **Cabinet de Avocatură "Balint Judit-Erzsebet"**, Loc. Brașov, str. Zizinului, nr.12, bl. 37, ap. 6, Județul Brașov.

I.1.2 Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.1.3 Ministerul Educației Naționale, loc. București, str. General Berthelot, nr.28-30, sector 2.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Petentul sesizează Colegiul director, cu privire la o posibilă faptă de discriminare produsă de către stat, finanțând doar formele de învățământ de stat și nu și pe cele private. Finanțările fiind reglementate, conform prevederilor legale O.U.G nr.80/2010, modificată prin Legea nr.283/2011 și ale O.U.G nr.103/2013.

III. Procedura de citare

3.1 Prin adresa înregistrată cu nr.2950.19.05.2014, a fost citată *Fundația "Jules Verne"* în calitate de petentă prin reprezentant legal, pentru data de 17.06.2014. Prin procedura de citare a fost ridicată din oficiu excepția de

necompetență materială a Consiliului, potrivit Deciziei nr.997/07.10.2008 a Curții Constituționale.

3.2 Prin adresa înregistrată cu nr.5933.04.09.2014, a fost citată *Fundația "Jules Verne"* în calitate de petentă prin reprezentant legal, pentru data de 14.10.2014. Procedură legal îndeplinită.

3.3 Prin adresa înregistrată cu nr.5933.04.09.2014, a fost citată *Ministerul Educației Naționale* în calitate de reclamată prin reprezentant legal, pentru data de 14.10.2014. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1 Petentul susține că a înființat o școală privată în anul 2012. Conform prevederilor Legii nr.1/2011, finanțarea unităților de învățământ preuniversitar, cuprinde finanțare de bază, complementară și suplimentară.

4.2 Ca atare, statul asigură finanțarea de bază pentru toți preșcolarii și pentru toți elevii din învățământul primar, gimnazial, profesional și liceal de stat, particular sau confesional acreditat, precum și pentru elevii din învățământul postliceal special de stat. Petentul este de opinie că, prevederile art. 17 ale O.U.G nr.80/2010 astfel cum au fost modificate printr-un articol unic pct.2 din Legea nr.282/2011, sunt neconstituționale. Astfel, școlile particulare au fost excluse de la acordarea finanțărilor; "menționăm că și elevii care frecventează școli particulare au aceleași drepturi de a beneficia de aceste finanțări, fiind dezavantajați, față de elevii care frecventează cursurile învățământului de stat... prevederile legale creează discriminare între școlile din învățământul de stat și cel privat, deoarece se prevede în mod expres că, nu se acordă finanțarea de bază, pentru elevii din învățământul particular acreditat. Această finanțare nefiind acordată nici pentru anul școlar 2012-2013 și pentru perioada anului 2014. Având în vedere aceste prevederi, considerăm că prevederile O.U.G nr. 80/2010, modificată prin Legea nr.283/2011 și ale O.U.G nr.103/2013, încalcă drepturile fundamentale ale omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului".

Susținerile părții reclamate

4.3 –

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 Colegiul director al CNCD reține că, statul finanțează doar formele de învățământ de stat și nu și pe cele private, creând astfel o discriminare între școlile din învățământul de stat și cel privat.

Colegiul director, potrivit procedurii de deliberare a sesizării, admite excepția de necompetență materială potrivit Deciziei nr.997/07.10.2008, a Curții Constituționale, cu ocazia procedurii de audiere a petentei din data de 17.06.2014.

Astfel că, Colegiul director reține că, Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale stabilește următoarele:

5.2 „Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative. Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

5.3 Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art.16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art.20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

5.4 Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art.20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție. În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici

interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

5.5 Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art.20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000.

5.6 Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

5.7 Colegiul Director, conform Deciziei nr. 997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale, constată că nu are competența materială de a se pronunța prin hotărâre asupra actelor normative cu caracter de lege, dar hotărăște redactarea și comunicarea unui punct de vedere ambelor părți, cu privire la obiectul petiției.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției de necompetență materială invocată potrivit Deciziei nr. 997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale.
2. Emiterea unui punct de vedere, cu privire la obiectul petiției supus analizei Colegiului director.
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte

4. O copie a hotărârii se va transmite părților

a) Fundația “Jules Verne” prin reprezentant legal Cabinet de Avocatură “Balint Judit-Erzsebet”, Loc. Brașov, str. Zizinului, nr.12, bl. 37, ap. 6, Județul Brașov.

b) Ministerul Educației Naționale, loc. București, str. General Berthelot, nr.28-30, sector 2.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC– Membru

BERTZI THEODORA – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

PANFILE ANAMARIA - Membru

LAZĂR MARIA - Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Intocmit și redactat Consilier Juridic SACD-Rodina Olimpiu

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

7.1 Apreciind importanța obiectului petiției dedusă soluționării de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și impactul pe care

problematika acordării alocației bugetare pentru susținerea învățământului obligatoriu îl are asupra societății, Colegiul director consideră necesară emiterea unui **PUNCT DE VEDERE** de specialitate cu privire la situația expusă, în conformitate cu art.16 și 18 din O.G.nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Potrivit art.16 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este *„autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte”*. De asemenea, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este, potrivit art.18 alin.1 din aceeași ordonanță, *„responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării”*.

7.2 În materia specifică a nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să adopte și puncte de vedere, reprezentând opinii cu caracter de îndrumare, însă fără forță juridică obligatorie, în legătură cu principiul nediscriminării. Această activitate trebuie înțeleasă în virtutea rolului specific îndeplinit de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și a prevederilor speciale cuprinse în O.G. nr. 137/2000, republicată, precum și în sensul dispozițiilor Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, a Recomandării Generale nr. 2 a Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (din cadrul Consiliului Europei) privind instituțiile specializate pentru combaterea rasismului, xenofobie, antisemitism și intoleranță la nivel național și a Recomandării nr. 7 privind legislația națională referitoare la combaterea rasismului și a discriminării rasiale precum și a Rezoluției Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 48/134 din 1993 privind instituțiile naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

7.3 Trebuie însă precizat că emiterea unui punct de vedere nu are forță juridică obligatorie, reprezentând o opinie cu caracter de îndrumare.

7.4 Art.2 alin.1) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere

- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

7.5 În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*. CEDO a apreciat, prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: *Fredin împotriva Suediei*, 18 februarie 1991; *Hoffman împotriva Austriei*, 23 iunie 1993, *Spadea și Scalabrino împotriva Italiei*, 28 septembrie 1995, *Stubbings și alții împotriva Regatului Unit*, 22 octombrie 1996).

7.6 În hotărârea dată în cazul *Thlimmenos împotriva Greciei* din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că *„dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”*.

7.8 În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

7.9 Colegiul director constată că petentele au făcut referire la faptul că, în prezent, elevii care aleg învățământul particular preuniversitar pierd automat dreptul la alocația bugetară prin care Statul susține educația, din cauza prorogărilor repetate prin care Guvernul refuză alocarea acestui drept tuturor elevilor din învățământul particular. Prorogările privind aplicarea prevederilor Legii nr. 1/2011 s-au făcut cu Ordonanțele de Urgență: O.U.G. nr. 92/2012 și O.U.G. nr. 103/2013, art. 24. Petentele consideră că elevii din învățământul particular, cetățeni români, trebuie să se bucure de aceleași drepturi garantate de Constituția României ca și elevii din școlile de stat, drepturi care sunt încălcate prin lipsa totală a finanțării de la buget și de anumite acte normative care exclud sau defavorizează învățământul particular.

7.10 Guvernul României arată că actul normativ la care se face referire dispune suspendarea temporară, pe durată determinată, a aplicării prevederilor legale privind acordarea alocației lunare. Potrivit jurisprudenței comunitare, estimând că legiuitorul dispune de o marjă largă de apreciere pentru a desfășura o politică economică și socială, se impune respectarea modului în care acesta își proiectează imperativele "interesului public" cu excepția cazului în care decizia sa este în mod evident lipsită de o bază rezonabilă (cauza *Jahn și alții c. Germaniei* [M.C.], nr. 46720/99, 72203/01 și 72552/01, par. 91 și cauza *Zvolsky și Zvolskâ c. Republicii Cehe*, nr. 46129/99, par. 67 in fine). În lumina principiilor stabilite în jurisprudența sa,

se poate observa că, în speță, măsura criticată de petente nu le-a determinat să suporte o sarcină disproporționată și excesivă.

5.11 Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (O.G. nr. 137/2000, art. 2 alin. 1: [...] „pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu” [...]; Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului, art. 1 alin. 1: [...] „fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

7.12 Colegiul director consideră că diferențierea a avut ca și criteriu alegerea unei școli particulare, ceea ce intră în categoria „orice alt criteriu”.

7.13 O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (O.G. nr. 137/2000, art. 1 alin. 2: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”, art. 2 alin. 1: [...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”; Protocolul nr. 12, art. 1 alin. 1: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”.

7.14 Dreptul atins este cel al liberei alegeri a formei unității de învățământ (de stat sau particulară).

7.15 Având în vedere aceste aspecte, Colegiul director constată că prevederile O.U.G nr.80/2010 și respectiv O.U.G. nr.103/2013, reprezintă discriminare conform art. 2 alin.1) din O.G. nr. 137/2000, modificată.

7.16 Colegiul director recomandă Ministerul Educației să analizeze aspectele semnalate și în situația în care se impune, să modifice prevederile O.U.G. nr. 80/2010 și O.U.G. nr. 103/2013 în sensul respectării principiului nediscriminării.

Membru Colegiul Director
Cristian Jura

ASZTALOS CSABA FERENC
Președinte